

JUSTITSMINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K.

Dato: 13. september 2007
Kontor: Politikontoret
Sagsnr.: 2007-150-0365
Dok.: BBB40632

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 201, som Folketingets Retsudvalg (Alm. del) har stillet til justitsministeren den 30. januar 2007.

Lene Espersen

/

Lene Volke Roesen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 201 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Ministerens kommentarer udbedes til henvendelsen af 22/1-07 fra Dorrit Cato Christensen, København Ø, jf. REU alm. del - bilag 329, vedrørende forkerte diagnoser på dødsattester m.v. både for så vidt angår den konkrete sag som de principielle aspekter af sagen.”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet modtaget en udtalelse fra Statsadvokaten for København og Bornholm, som har oplyst følgende:

”1. Spørgsmålet omhandler to kvinder, der begge døde pludseligt og uventet på Amager Hospitals psykiatriske afdeling, hvor de var indlagt, henholdsvis den 33-årige Malene Adamsen, der døde den 20. januar 2005, og den 32-årige Luise Hjerming Christensen, der døde den 15. juni 2005.

Vedrørende begge dødsfald kom der i dødsattesterne for kvinderne til at stå, at de havde lidt af epilepsi - om end dette ikke i nogen af tilfældene blev angivet som dødsårsag. For så vidt angår Malene Adamsen blev dødsårsagen i dødsattesten angivet som blodpropper i lungerne, og for så vidt angår Luise Hjerming Christensen blev det i dødsattesten anført, at dødsårsagen var ukendt.

2. Begge dødsfald gav anledning til, at politiet efter sædvanlig praksis umiddelbart efter kom til stede på Amager Hospital med henblik på at foretage undersøgelser af, om der kunne foreligge et strafbart forhold i forbindelse med dødsfaldene. I begge tilfælde er sagerne blevet forelagt for de respektive sundhedsmyndigheder, der - efter at det var klarlagt, at ingen af de afdøde havde lidt af epilepsi - har udtalt, at der ikke er anledning til at anmode politiet om en politimæssig undersøgelse. I begge tilfælde er sagerne blevet indbragt for Sundhedsvæsenets Patientklagenævn.

3. I begge tilfælde har der endvidere været indgivet anmeldelser fra de efterladte – repræsenteret af Dick Sørensen – mod ansatte i Københavns Politi for strafbart forhold i forbindelse med deres behandling af sagerne vedrørende de to dødsfald.

Ad Malene Adamsen:

Anmeldelsen angik en politiassistent ved Københavns Polit i anledning af, at han i en politirapport vedrørende en afhøring af afdødes læge - som han foretog umiddelbart efter dødsfaldet - anførte, at lægen havde forklaret, at afdøde havde lidt af epilepsi, hvilket lægen senere har bestridt at have forklaret.

I forbindelse med statsadvokatens behandling af anmeldelsen havde Dick Sørensen som repræsentant for den afdødes efterladte fremsat anmodning om at få en advokat beskikket i medfør af retsplejelovens § 1020 e, stk. 1, til at yde ham bistand. Denne anmodning blev forelagt for Københavns Byret, der ved afgørelse af 3. november 2006 afsløgte anmodningen.

Efter retsplejelovens § 1020 a, stk. 1, skal statsadvokaturen efter anmeldelse eller af egen drift iværksætte efterforskning, når der er rimelig formodning om, at politipersonale i tjenesten har begået et strafbart forhold, som forfølges af det offentlige.

Efter statsadvokatens opfattelse var der ingen som helst formodning for, at politiassistenten - selv om han muligt havde begået en sagsbehandlingsfejl - havde begået et strafbart forhold i forbindelse med udarbejdelsen af den omhandlede politirapport. Han havde således efter det foreliggende intet kendskab til den afdøde i forvejen eller til de læger, der havde behandlet hende på Amager Hospital op til dødsfaldet, og der var i øvrigt intet grundlag for at antage, at han havde nogen som helst interesse i, at sagen ikke blev korrekt oplyst og behandlet. Statsadvokaturen fandt således ikke i den omhandlede sag betingelserne for at iværksætte en efterforskning for opfyldt.

Statsadvokaturen afviste derfor den 18. januar 2007 med Politiklagenævnets tiltrædelse anmeldelsen i medfør af retsplejelovens § 1020 g, jf. § 749, stk. 2, da der ikke foreligger en rimelig formodning om, at et strafbart forhold, som forfølges af det offentlige, er begået, hvorfor der ikke er grundlag for at indlede strafferetlig efterforskning i sagen.

Det fremgik udtrykkeligt af afgørelsen, at statsadvokaturen ville foretage en undersøgelse med henblik på at søge klarlagt, hvorfor der i den omhandlede politirapport var anført, at lægen havde forklaret, at afdøde havde lidt af epilepsi, med henblik på at søge fastslået, om der var grundlag for at kritisere sagsbehandlingen og eventuelt tilige foranledige rettet et disciplinært ansvar mod politias-

sistenten i anledning af fejl ved hans sagsbehandling. En sådan undersøgelse kunne imidlertid ikke påbegyndes, så længe det ikke var klarlagt, om det skulle ske i form af og dermed efter reglerne om en strafferetlig efterforskning, eller om undersøgelsen skulle foretages efter de sædvanlige administrative klageregler, jf. herved retsplejelovens § 101, stk. 2.

Statsadvokatens afgørelse af 18. januar 2007 blev den 20. januar 2007 påklaget til Rigsadvokaten, som ved afgørelse af 15. marts 2007 ikke fandt grundlag for at ændre statsadvokatens afgørelse. Rigsadvokaten lagde ved sin afgørelse vægt på de samme forhold, som statsadvokaturen havde anført som begrundelse for sin afgørelse af 18. januar 2007. Rigsadvokatens afgørelse kan i øvrigt ikke påklages til højere administrativ myndighed, jf. retsplejelovens § 99, stk. 3.

I forlængelse heraf meddelte statsadvokaturen ved afgørelse af 22. maj 2007 Dick Sørensen, at der ikke fandtes grundlag for at kritisere politiassistenten i anledning af, han i en politirapport havde anført, at afdødes praktiserende læge havde forklaret, at hun havde lidt af epilepsi, selvom dette senere viste sig at være urigtigt.

Statsadvokaturen lagde ved denne afgørelse vægt på, at der i sagen intet grundlag var for at antage, at politiassistenten bevidst og vel vidende, at dette var forkert, havde anført den omhandlede oplysning om, at den praktiserende læge havde forklaret, at Malene Adamsen led af epilepsi.

Statsadvokaturen anførte ligeledes, at der heller ikke var noget grundlag for at antage, at politiassistenten havde nogen interesse i at få et urigtigt sygdomsbillede lagt til grund ved den lægelige fastlæggelse af årsagen til Malene Adamsens død. Det fremgik således tværtimod af sagen, at politiassistenten ved ligsynet beordrede foretaget obduktion netop med henblik på så vidt muligt at få den rigtige dødsårsag fastslået.

Statsadvokaturen fandt endelig ved sin afgørelse af 22. maj 2007 ikke grundlag for at antage, at politiassistenten i forbindelse med sin sagsbehandling i anledning af Malene Adamsens død havde handlet kritisabelt.

Ved breve af 24. maj og 1. juni 2007 påklagede Dick Sørensen statsadvokatens afgørelse af 22. maj 2007 til Rigsadvokaten.

Rigsadvokaten fandt ved afgørelse af 6. juli 2007 ikke grundlag for at ændre statsadvokatens afgørelse af 22.

maj 2007. Rigsadvokaten lagde ved sin afgørelse vægt på de samme forhold, som statsadvokaturen havde anført som begrundelse for sin afgørelse.

Ad Luise Hjerping Christensen:

Anmeldelsen i denne sag angik seks ansatte ved Københavns Politi, herunder den politiadvokat, der dengang ledede Advokatur A, og fire ansatte i Afdeling A, samt ovennævnte politiassistent.

Anmeldelsen gik på, dels at det i afdødes dødsattest - efter ligsynet af hende, der blev overværet af politiassistenten - var anført, at hun havde lidt af epilepsi, dels at de øvrige ansatte i Københavns Politi, der behandlede sagen vedrørende dødsfaldet, ikke gjorde Sundhedsstyrelsen - der skulle vurdere, om der var sket lægelige fejl ved behandlingen af afdøde - opmærksom på, at det i hendes dødsattest fejlagtigt var anført, at hun havde lidt af epilepsi. En fejl, der som ovenfor nævnt blev rettet, inden Sundhedsstyrelsen udtalte sig i sagen.

I forbindelse med statsadvokaturens behandling af anmeldelsen havde Dick Sørensen som repræsentant for den afdødes efterladte anmodet om i medfør af retsplejelovens § 1020 e, stk. 1, at få beskikket en advokat til at yde ham bistand i sagen. Denne anmodning blev forelagt for Københavns Byret, der ved afgørelse af 3. november 2006 afslog anmodningen.

Ved skrivelse af 4. december 2006 anmodede Dick Sørensen statsadvokaturen om på ny at forelægge hans anmodning om at få beskikket en advokat for Københavns Byret. Ved skrivelse af 6. december 2006 afslog statsadvokaturen denne anmodning, da det grundlag, Dick Sørensen ønskede den fornyede forelæggelse for Københavns Byret på, efter statsadvokaturens opfattelse var nøjagtigt det samme grundlag, på hvilket Københavns Byret den 3. november 2006 havde meddelt Dick Sørensen afslag på hans anmodning.

Der forelå i sagen efter statsadvokaturens opfattelse ingen som helst formodning om, at de anmeldte ansatte i Københavns Politi, der havde beskæftiget sig med sagen - og som muligvis for en eller fleres vedkommende havde begået fejl i forbindelse med deres sagsbehandling - havde begået strafbare forhold. Ingen af de anmeldte personer kendte efter det oplyste den afdøde eller de læger på Amager Hospital, der havde behandlet hende op til dødsfaldet, og ingen af dem sås i øvrigt at have nogen som

helst interesse i, at sagen ikke blev korrekt oplyst og behandlet.

Efter statsadvokatens opfattelse var betingelserne i retsplejelovens § 1020 a, stk. 1, for at foretage efterforskning i sagen således ikke opfyldt.

Ved redegørelse af 12. december 2006 forelagde statsadvokaten sagen for Politiklagenævnet. I redegørelsen anførte statsadvokaten, at de indgivne anmeldelser burde afvises i medfør af retsplejelovens § 1020 g, jf. § 749, stk. 2. Endvidere meddelte statsadvokaten, at det, når det var klarlagt, at der ikke skulle foretages en strafferetlig efterforskning i sagen, ville blive søgt oplyst, hvorledes oplysningen om, at afdøde havde lidt af epilepsi, kom ind i den først udstedte dødsattest for hende.

Det bemærkes herved, at - ligesom det var tilfældet i sagen vedrørende Malene Adamsens død - kan en sådan undersøgelse først påbegyndes ad tjenstlig vej, når det er klarlagt, om undersøgelsen skal foregå efter reglerne om strafferetlig efterforskning eller efter de sædvanlige administrative klageregler, jf. retsplejelovens § 101, stk. 2.

Statsadvokatens ovennævnte afgørelse af 6. december 2006 vedrørende advokatbeskikkelse blev imidlertid af Dick Sørensen påklaget til Rigsadvokaten. Statsadvokaten tilbagekaldte derefter sagen fra Politiklagenævnet og fremsendte den til Rigsadvokaten med udtalelse af 29. december 2006. Ved skrivelse af 25. januar 2007 afviste Rigsadvokaten klagen over statsadvokatens afgørelse af 6. december 2006.

Ved skrivelse af 31. januar 2007 forelagde statsadvokaten derefter på ny sagen for Politiklagenævnet.

Med Politiklagenævnets tiltrædelse afviste statsadvokaten herefter den 16. maj 2007 anmeldelsen mod de seks ansatte ved Københavns Politi i medfør af retsplejelovens § 1020 g, jf. § 749, stk. 2, da der ikke foreligger en rimelig formodning om, at et strafbart forhold, som forfølges af det offentlige, er begået, hvorfor der ikke er grundlag for at indlede strafferetlig efterforskning i sagen.

Ved breve af 18. og 28. maj samt 24. juni 2007 påklagede Dick Sørensen statsadvokatens afgørelse af 16. maj 2007 til Rigsadvokaten.

Rigsadvokaten fandt ved afgørelse af 20. august 2007 ikke grundlag for at ændre statsadvokatens afgørelse af 16. maj 2007. Rigsadvokaten lagde ved sin afgørelse vægt på

de samme forhold, som statsadvokaturen havde anført som begrundelse for sin afgørelse.”

Justitsministeriet har endvidere modtaget en udtalelse fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet, som har henholdt sig til følgende udtalelse fra Patientklagenævnet:

”Patientklagenævnet kan oplyse, at nævnet den 28. august 2005 modtog en klage fra Dorrit Cato Christensen over den behandling og information, som hendes afdøde datter Luise Hjerming Christensen i perioden fra den 18. maj til den 15. juli 2005 modtog på psykiatrisk afdeling, Amager Hospital. Sagen har været forelagt Retslægerådet, som den 8. maj 2007 fremkom med en udtalelse til sagen. Nævnets sekretariat vil udfærdige et forslag til afgørelse, som sagens parter vil blive partshørt over, hvorefter sagen vil blive forelagt for nævnet.

Patientklagenævnet kan endvidere oplyse, at nævnet den 16. januar 2006 modtog en klage fra Eva og Hans Adamsen over den behandling, som deres afdøde datter Malene Adamsen i perioden fra den 7. til den 20. januar 2005 modtog på psykiatrisk afdeling, Amager Hospital. Sagen blev den 8. marts 2007 fremsendt til Retslægerådet med henblik på vurdering. Retslægerådet er endnu ikke fremkommet med en udtalelse. Når udtalelsen fra Retslægerådet foreligger, vil nævnets sekretariat udfærdige et forslag til afgørelse, som sagens parter vil blive partshørt over, hvorefter sagen vil blive forelagt for nævnet.

Patientklagenævnet kan oplyse, at det er nævnets opgave at vurdere, om der er grundlag for at kritisere de sundhedspersoner, som har haft ansvaret for behandlingen. Ved nævnets belysning af sagen indhentes bl.a. udtalelser fra faglige konsulenter, eller som i disse konkrete sager, en udtalelse fra Retslægerådet. På baggrund af Retslægerådets udtalelse og sagens øvrige akter foretages en vurdering af, om handlingerne fra de involverede sundhedspersoner var i overensstemmelse med normen for almindelig anerkendt faglig standard. Nævnet vurderer således ikke, om der er givet en optimal behandling.

Det er nævnets opfattelse, at det ikke er nævnets opgave at udtale sig om årsagen til Luise Hjerming Christensens og Malene Adamsens død.”

Jeg kan supplerende oplyse, at Justitsministeriet har modtaget et meget stort antal henvendelser fra partsrepræsentanten for de to afdøde kvinders pårørende, Dick Sørensen. I en række breve har Justitsministeriet således

bl.a. vejledt den pågældende om, at anmeldelse om formodet strafbare forhold begået af polititjenestemænd efter reglerne i retsplejeloven behandles af den regionale statsadvokat, og at statsadvokatens afgørelse i sådanne sager kan påklages til Rigsadvokaten, hvis afgørelse ikke kan påklages til Justitsministeriet.

Justitsministeriet har endvidere over for partsrepræsentanten oplyst, at ministeriet i kraft af sin almindelige overordnede stilling har mulighed for at træffe bestemmelse i forhold til politikredsene, statsadvokaternes og Rigsadvokatens behandling også af konkrete straffesager - men at Justitsministeriet af principielle grunde er yderst tilbageholdende med at benytte denne beføjelse.

Justitsministeriet har således ikke fundet grundlag for at gå ind i de omhandlede konkrete sager, der som beskrevet ovenfor - i overensstemmelse med retsplejelovens regler - er blevet behandlet af Statsadvokaten for København og Bornholm (og Politiklagenævnet) samt Rigsadvokaten.